

Minimální preventivní program

prevence rizikového chování

„POMÁHEJME SI NAVZÁJEM“

„Škola přátelská – škola partnerská“

2023/2024

Minimální preventivní program

**Škola: Základní škola Břeclav, Na Valtické 31 A,
příspěvková organizace**

Školní rok: 2023/2024

Předkladatel: Mgr. Ludmila Výborná - ŠMP

Zodpovědná osoba: Mgr. Ivana Hemalová – ředitelka školy

Obsah:

1. Úvod
2. Charakteristika školy
3. Legislativní rámec pro oblast prevence rizikového chování u dětí a mládeže
4. Cíle programu
5. Preventivní tým školy
6. Vzdělávání pedagogů v oblasti prevence rizikového chování
7. Primární prevence ve vyučovacích hodinách
8. Další aktivity
9. Metody a formy realizace MPP
10. Informace pro rodiče
11. Vyhodnocení MPP 2022/2023
12. Závěr
13. Přílohy – Projekty školy

1. Úvod

Preventivní strategie naší školy je vytvořena jako základní nástroj prevence rizikového chování žáků. Cílem nás všech je vést žáky k zodpovědnému chování, vzájemné spolupráci a toleranci. Na Minimálním preventivním programu se podílí všichni žáci a pedagogové naší školy a také zákonní zástupci žáků. Minimální preventivní program je začleněn do všech výchovně vzdělávacích předmětů. Také je realizován prostřednictvím různých školních akcí a mimoškolních aktivit. Minimální preventivní program pro školní rok 2023/2024 navazuje na MPP školního roku 2022/2023 a dlouhodobé celoškolní projekty. Jeho úkolem je předcházet rizikovému chování žáků, chránit je před různými nežádoucími projevy chování. Mimo jiné se to týká užívání návykových látek, šikany a kyberšikany atd.

Minimální preventivní program je vytvářen jako nástroj prevence a je každoročně vyhodnocován školním metodikem prevence. Je sledována jeho účinnost a efektivita. Důraz je kladen především na předcházení školní šikany a kyberšikany, což je v současnosti palčivý problém naší společnosti. Včasným a řádným omlouváním žáků ze strany zákonných zástupců, které pečlivě sledujeme, předcházíme případnému záškoláctví. Důsledně dbáme na to, aby žáci nekouřili v areálu školy. Žáky chceme varovat prostřednictvím různých výchovně vzdělávacích akcí před nebezpečím zneužívání návykových látek, zejména v mladém věku člověka. Někteří naši žáci žijí v neúplných rodinách, jsou vystaveni specifickým problémům, které jim pomáháme řešit.

Minimální preventivní program je tvořen v souladu s celkovou koncepcí školy.

2. Charakteristika školy

ZŠ Na Valtické 31 A, příspěvková organizace se nachází na břeclovském sídlišti Na Valtické v části Charvatská Nová Ves. Škola se řídí Školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání č. j. 257/13 – ze dne 8. 8. 2016 Základní školy Břeclav, Na Valtické 31 A, příspěvková organizace, který nese název „**Škola přátelská – škola partnerská**“. Naše škola poskytuje žákům základní všeobecné vzdělání v 1. až 9. ročníku.

Školu navštěvují především děti bydlící na sídlišti a v jeho okolí. Tvoří ji jedna budova a školní pozemek. Hlavní myšlenkou naší školy jsou fungující vztahy mezi dětmi a poskytování kvalitních služeb dětem a jejich zákonným zástupcům. Velmi důležitá je výchova ke zdravému životnímu stylu, zkvalitňování mezilidských vztahů a rozvíjení komunikačních schopností v cizích jazycích. Vzdělávání ve škole je podporováno moderními metodami výuky s využitím moderní vyučovací techniky, nových vzdělávacích metod a projektového vyučování. Vytváříme dobré technické zázemí pro výuku komunikačních a informačních technologií. Zaměřujeme se také na environmentální výchovu. Cílem školy je také co nejlepší vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Na naší škole máme přípravnou třídu. Tato třída pracuje dle ŠVP pro předškolní výchovu - **Můj pestrobarevný svět**.

Školu navštěvují i děti cizinců, v současné době jsou to především žáci z Ukrajiny. Těmto žákům se snažíme pomáhat s bezproblémovým začleněním do třídních kolektivů naší školy. Také pomáháme dětem se sociálním znevýhodněním prostřednictvím sociálního pedagoga, který pracuje na naší škole od letošního školního roku.

Škola má v letošním školním roce 17 tříd (včetně přípravné třídy), 11 na I. stupni a 6 na II. stupni, což představuje 316 žáků (162 chlapců a 154 dívek). Ve škole pracuje 24 pedagogických pracovníků,

8 asistentů pedagoga a 4 vychovatelky školní družiny. Školní družina, která se skládá ze 4 oddělení, má vlastní vzdělávací program, jenž podporuje všestranné činnosti a rozvoj žáků.

Žáci mají možnost stravování ve školní jídelně.

Ve školních předmětech jsou začleňovány prvky výchovy ke zdravému životnímu stylu, a to zejména v OV, RV, JČ, PŘ, TV, JA, Z a VV.

Škola bude i nadále při svých aktivitách spolupracovat se Školskou radou, Pedagogicko-psychologickou poradnou, Policií ČR, Městskou policií Břeclav, dětským psychiatrem, psychologem, OSPOD, rodiči, MÚ v Břeclavi, Centrem volného času Duhovka, Úřadem práce atd.

Školní řád jasně definuje zákaz užívání návykových látek ve škole a na akcích spojených se školou.

Žáci i rodiče mají přístup k informacím, které se týkají problematiky společensky nežádoucích jevů přes školního metodika prevence, výchovného poradce i třídní učitele. Důležitou součástí každého školního roku je pravidelné vzdělávání celého pedagogického sboru i v oblastech souvisejících s prevencí rizikového chování. Vyučující získávají nové informace na školeních nebo od školního metodika prevence na pedagogických radách.

Třídní kolektivy mohou řešit své problémy také prostřednictvím svých zástupců ve školním parlamentu. Veškeré náměty a připomínky, které vzejdou z jednání školního parlamentu, jsou posuzovány vedením školy.

3. Legislativní rámec pro oblast prevence rizikového chování

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a mládeže ve škole a školských zařízeních MŠMT ČR č. j. 21 291/2010-28 (v aktuálním znění).
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027.
- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č. j. 21149/2016.
- Organizační směrnice k prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů z roku 2008, která je součástí organizačního řádu školy.
- Vyhláška č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních ve zněních pozdějších předpisů, která se v § 2 odstavci c) zabývá prevencí a řešením vzdělávacích a výchovných obtíží, prevence různých forem rizikového chování a dalších problémů souvisejících se vzděláváním a s motivací k překonávání problémových situací.
- Zákon č. 561/2004 Sb. O předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon).
- Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek č. 65/2017 Sb.

4. Cíle programu

Protože děti patří k nejohroženější skupině z hlediska rizikového chování, je nezbytné zahájit primární prevenci v době docházky na základní školu. Učitelé žákům poskytují co nejvíce informací o dané problematice, naslouchají jejich problémům a také s nimi otevřeně hovoří. To vše je nutné proto, protože v populaci celkově narůstá počet nejrůznějších forem rizikového chování.

Dlouhodobé cíle programu:

- vytvářet pozitivní sociální klima školy,
- zajistit atmosféru pohody a klidu,
- zajistit včasnou intervenci v případě výskytu rizikového chování žáků,
- zvýšit odolnost dětí vůči možnému vzniku rizikového chování,
- učit žáky zodpovědnosti za své chování, zvyšovat sociální kompetence žáka,
- zlepšit vzájemné chování mezi žáky, rozvíjet dovednosti žáka směřující k odmítání sebepoškozování a agresivity,
- posilovat sociální dovednosti žáků – schopnost řešit problémy, konflikty, umět reagovat na stres, kritiku, neúspěch,
- posilování etického a právního vědomí,
- respektování odlišnosti druhých,
- ukázat žákům, jak smysluplně využívat volný čas,
- maximálně zapojit žáky, učitele i rodiče do života školy,
- rozšiřovat vzájemnou spolupráci mezi učiteli,
- pochopení významu a výhod zdravého životního stylu.

V letošním školním roce budeme pokračovat v projektech „Mezi Dunajem a Dyjí“ (spolupráce se školou v rakouském Zwentendorfu a Poysdorfu), se slovenskou školou ve Vráblich, Pomáháme si navzájem, Ekoabeceda a Čtení nás baví.

Věnujeme se problematice šikany a kyberšikany.

Podrobnosti k jednotlivým projektům je možné najít na www.zsvalticka.cz.

5. Preventivní tým školy

Školní preventivní tým:

- ředitelka školy
- zástupce ředitelky školy
- školní metodička prevence
- výchovné poradkyně

Za realizaci MPP zodpovídá školní metodička prevence Mgr. Ludmila Výborná. Koordinuje a řídí práci dalších pedagogů, analyzuje současný stav a hledá řešení problémů, zajišťuje zájemcům potřebné materiály týkající se prevence, spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními a s dalšími institucemi v oblasti primární prevence atd. Je v úzkém kontaktu s vedením školy – ředitelkou Mgr. Ivanou Hemalovou a zástupcem ředitelky Mgr. Michalem Škamradou. Vedení školy jistí aktivity MPP, podporuje soustavné vzdělávání pedagogů, zajišťuje vybavení školy odbornými a metodickými materiály a pomůckami, zajišťuje případné aktualizace školního řádu, schvaluje MPP, kontroluje činnost všech vyučujících v oblasti prevence atd.

Nezastupitelnou úlohu mají i obě výchovné poradkyně Mgr. Jana Jankovičová a PaedDr. Dana Vanžurová. Úkolem výchovného poradce je koordinovat práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky nadanými, poskytovat žákům a jejich zákonným zástupcům informace z oblasti volby povolání, zpracovávat přihlášky žáků na SŠ, vyhodnocovat úspěšnost žáků při přijímacím řízení, pomáhat žákům při řešení problémů s prospěchem i s výchovnými problémy, podílet se na práci výchovných komisí a konzultovat s odborníky. Důležitá je i spolupráce s třídními učiteli.

Při realizaci MPP škola spolupracuje s prověřenými organizacemi.

6. Vzdělávání pedagogů v oblasti prevence rizikového chování

Všichni učitelé včetně metodika prevence se zúčastňují školení dle nabídky a možností školy. Věnují se dané problematice související s prevencí rizikového chování i při samostudiu. Pedagogové mohou čerpat z knih a časopisů (Prevence, Drugs/forensics bulletin) ve školní knihovně či u metodika.

7. Primární prevence ve vyučovacích hodinách

1. stupeň:

V rámci hodin **Prv, Čj, Vv, Pč, Tv** po celý rok vhodně vkládají vyučující témata:

- duševní hygiena
- zdravá výživa
- výchova ke zdraví a zdravému životnímu stylu
- dopravní výchova
- prevence šikany a kyberšikany

2. stupeň:

Cizí jazyk

- komunikace – konverzační cvičení

Český jazyk

- zařazování vhodných témat do hodin slohu a literární výchovy (sebepoznání, mezilidské vztahy)
- zapojení žáků do soutěží a kulturních akcí

Občanská výchova

- volný čas
- globální problémy
- morálka
- dospívání
- náročné životní situace
- právo
- příprava na pracovní uplatnění
- životní perspektivy

Zeměpis

- životní úroveň
- život různých kultur – proti rasismu

Dějepis

- lidské rasy, národy

Přírodopis

- houby, jedovaté rostliny, nebezpečné organismy, drogy, léky
- ochrana zdraví, zásady první pomoci, hygiena
- civilizační choroby
- zdravý životní styl

Rodinná výchova

- sebepoznání, rozvoj osobnosti
- prevence patologického chování
- řešení krizových situací
- sociální chování
- sexuální výchova

Chemie

- zacházení s chemickými látkami

Tělesná výchova

- využití volného času
- rozhodovací schopnosti, sebepoznávání

Informatika

- využívat internet ke vzdělávání, ale zároveň upozornit na nebezpečí a možnost zneužití informací

8. Další aktivity

Termín	Název programu	Cílová skupina
Září 2023	Na silnici nejsi sám – dopravní výchova Dopravní soutěž Podané ruce – Třída jako team 1, Emoce a my Třída jako team 2, Psychohygiena	3. A, B vybraní žáci 2. A, 4. B 7. A, 9. A
Říjen 2023	Kyberšikana – Policie ČR 72 hodin	5. A, B vybr. třídy
Listopad 2023	Školní fórum	9. A
Prosinec 2023	Vánoční těšení	všechny třídy
Leden 2024	Zdravá svačina	4. B
Únor 2024	Fake News	5. B
Březen 2024	Preventivní programy – Policie ČR	vybrané třídy
Duben 2024	Dopravní výchova – chodec, cyklista Dopravní hřiště	1.A PT
Květen 2024	Český den proti rakovině 15. května 2023 Trestní odpovědnost	vybr. žáci 9. A, B
Červen 2024	Absolventské práce Školní výlety	9. A, B všechny třídy

Celoroční akce	Protidrogová prevence	4. A
	Turistická vycházka	1. A
Celoroční akce	Pečujeme o zdraví, Zdravá výživa	1. A
	Šikana mezi dětmi, Obrana proti šikaně	3. B, 1. B
	Výchova ke zdraví	
	Mezilidské vztahy	
	Filipovo dobrodružství	
	Dopravní a zdravotní výchova	
	Veselé pískání – hra na flétnu – vyplnění volného času	1. B
	Adopce zvířat ZOO Hodonín	
	Aktivity na sžívání třídního kolektivu	9. B, 1. B
	Sebehodnocení, vrstevnické hodnocení	
Oslavy narozenin	2. B	
Celoškolní akce	Partnerství se školami – rakouský Zwentendorf, Poysdorf, slovenské Vráble	1.- 9. ročník

Žáci mohou ve škole navštěvovat školní knihovnu.

Výčet dlouhodobých celoškolních projektů a podrobnější informace o nich je možné najít na webových stránkách školy - www.zsvalticka.cz.

8. Metody a formy realizace MPP

Prevence rizikového chování je součástí ŠVP, každého předmětu, exkurzí, výletů atd.

Formy a metody:

- integrace do jednotlivých předmětů v rámci výuky
- slohové práce, návrhy plakátů
- besedy a přednášky
- volnočasové aktivity
- projektové vyučování
- individuální práce se žáky se SVP a žáky nadanými
- individuální práce s problémovými žáky
- budování vzájemné důvěry mezi učitelem a žákem
- skupinová práce žáků
- školní parlament
- školní výlety a exkurze
- školení a další vzdělávání pro učitele
- konzultace s rodiči

9. Informovanost rodičů

- pravidelné třídní schůzky
- konzultační hodiny
- webové stránky školy (www.zsvalticka.cz)
- nástěnky
- příspěvky v tisku (Radnice, Břeclavsko atd.)
- školní projekty (Mezi Dunajem a Dyjí, Čtení nás baví atd.)

10. Způsob měření efektivity programu

Minimální preventivní program naší školy je každoročně hodnocen. Vyhodnocení je součástí výroční zprávy školy.

11. Vyhodnocení MPP 2022/2023

Minimální preventivní program naší školy je tvořen jako základní nástroj prevence rizikového chování žáků. Minimální preventivní program staví na podpoře vlastní aktivity žáků, různorodosti forem preventivní práce se žáky, která je zapojována téměř do všech aktivit, zapojení všech členů pedagogického sboru a také spolupráce se zákonnými zástupci žáků. Minimální preventivní program je zpracován na jeden školní rok školním metodikem prevence, podléhá kontrole České školní inspekce. Jeho každoroční vyhodnocení je součástí výroční zprávy o činnosti školy.

Cíle Minimálního programu na školní rok 2022/2023 byly naplněny. Dlouhodobě se nám daří vytvářet pozitivní klima ve třídách. Osvědčila se nám včasná intervence v případech rizikového chování žáků. Snažíme se předcházet všem druhům rizikového chování žáků. Prvky předcházení tohoto chování zařazujeme do každodenní výuky. Jsme úspěšní v posilování sociálních kompetencí žáků, zlepšování vzájemného chování mezi žáky, posilování etického a právního vědomí, respektování odlišnosti druhých, rozšiřování vzájemné spolupráce žák – učitel – rodič. Daří se nám prohlubovat pochopení a význam zdravého životního stylu.

Primární prevence ve vyučovacích hodinách byla realizována zcela. Také vzdělávání pedagogů v oblasti prevence bylo naplněno.

Ve školním roce 2022/2023 byl realizován velký počet preventivních programů, zde je výčet některých z nich:

- Na silnici nejsi sám
- Jak se chovat na ulici, na hřišti i na silnici aneb dopravní den pro prvňáčky
- Zdravé vztahy
- Adopce zvířat v ZOO Hodonín
- Dopravní výchova
- Bezpečně do školy
- Zdravá výživa
- Dentální hygiena
- Třída jako team – Podané ruce
- Dlouhodobé užívání návykových látek – Podané ruce
- Trestní odpovědnost – Policie ČR
- Kyberšikana – Policie ČR
- Beseda pro rodiče na téma – Kyberšikana a chování na sociálních sítích – Policie ČR

12. Závěr

Minimální preventivní program je každý rok vyhodnocován školním metodikem prevence. Hodnocení je součástí výroční zprávy školy, kterou zpracovává ředitelka školy a předkládá zřizovateli. V průběhu školního roku školní metodik prevence zajišťuje a zástupce ředitelky školy organizačně zabezpečuje jednotlivé preventivní aktivity a programy tříd. Zaznamenáváme rozhovory s problémovými žáky a s rodiči těchto žáků. Schůzek se účastní také výchovný poradce, školní metodik prevence a ředitelka školy, popř. zástupce a pracovníci OSPOD.

Škola má vypracovaný krizový plán při řešení šikany a dalších patologických jevů. Dále strategii předcházení školní neúspěšnosti. Vedení školy je informováno o výskytu jakéhokoliv projevu rizikového chování. Pokud se objeví nějaký problém, řeší jej okamžitě školní metodik prevence, vedení školy, výchovné poradkyně, popř. další vyučující dle potřeby. Rodiče jsou informováni neprodleně.

V naší škole se problémy nevyskytují často. Pokud se nějaké objeví, např. záškoláctví, vandalismus, náznaky šikany nebo kyberšikany, jsou řešeny ihned. Cílem prevence je předcházet ve škole všemu nežádoucímu a rizikovému chování. Do tohoto procesu se zapojují všichni učitelé. Naším hlavním cílem je, aby se žáci i učitelé cítili ve škole bezpečně.

13. Přílohy

Základní škola Břeclav, Na Valtické 31 A, příspěvková organizace

Preventivní program - 2023/2024

Název projektu	Pomáháme si navzájem
Cíle projektu	Nejdůležitějším cílem projektu je vést žáky k přátelským vzájemným vztahům, k potřebě pomáhat jeden druhému, k odmítání lhostejnosti k osudu jiných lidí. Chceme je naučit empatickému a nesobeckému chování. Naší snahou je, aby se zajímali o lidi, kteří se ocitli v těžké životní situaci. Žáci mají aktivně pomáhat v charitativní činnosti a podílet se na akcích spojených s náplní projektu. Chceme jim dopřát dobrý pocit z nezištného konání a doufáme, že jim tyto akce přinesou uspokojení a přispějí k rozvoji jejich sociálního citění.
Koordinátor projektu	Mgr. Ludmila Výborná
Cílová skupina	<ul style="list-style-type: none">• Žáci všech ročníků školy• Partnerské školy – Zwentendorf, Poysdorf, Vráble
Realizátor projektu	Žáci I. a II. stupně ZŠ Břeclav, Na Valtické 31 A, příspěvková organizace
Obsah projektu	<ul style="list-style-type: none">• 72 hodin• Vánoční těšení• Den Země• Den matek• Den dětí• Partnerské školy – Zwentendorf, Poysdorf, Vráble

Zpracovala: Mgr. Ludmila Výborná

„Mezi Dunajem a Dyjí“

Název projektu	Mezi Dunajem a Dyjí
Cíle projektu	<p>Nejdůležitějším cílem projektu je spolupráce našich žáků se žáky rakouských partnerských škol z Zwentendorfu a Poysdorfu. Rozvíjení jazykových schopností na úrovni znalostí dětí základních škol.</p> <p>Komunikace probíhá jak v angličtině, tak také v němčině.</p> <p>Společné sportovní akce (sportovní hry, volejbal, kopaná, košíková a další sporty).</p> <p>Vzájemné poznávání regionů, ve kterých žáci bydlí a to v oblasti zeměpisné, přírodovědné, historické a společensko-vědní.</p> <p>Navazování přátelských kontaktů s možností komunikace pomocí internetu.</p> <p>Spolupráce pedagogických pracovníků při poznávání pedagogických modelů a systémů při výuce. Porovnávání vzdělávacího systému v obou státech.</p> <p>Součástí projektu je také projekt „Jazyky sbližují“ – spolupráce žáků I. stupně s dětmi z Poysdorfu.</p>
Koordinátorky projektu	Mgr. Ludmila Výborná, Mgr. Ivana Hemalová, Mgr. Veronika Netušilová, Mgr. Blanka Rakovská,
Cílová skupina	Žáci I. stupně (Poysdorf) a žáci 2. stupně (Zwentendorf) ZŠ Břeclav, Na Valtické 31A, příspěvková organizace žáci ZŠ Poysdorf, žáci ZŠ Zwentendorf
Časový harmonogram	Dle aktuálního ročního plánu

Zpracovala: Mgr. Ludmila Výborná

Projekt „Čtení nás baví“

Název projektu	Čtení nás baví
Cíle projektu	Nejdůležitějším cílem celoškolského projektu je vzbudit u dětí zájem o literaturu a zájem pracovat s textem nejen v rámci vyučování, ale také během jejich volného času. Náplní práce pedagoga by měla být také snaha o aktivní rozvoj čtenářských kompetencí žáků. Dále podpořit schopnosti získávat z textů informace, zpracovávat je a následně používat. Chceme, aby žáci měli ze čtení radost a kniha se jim stala součástí každodenního života. Rádi bychom jim ukázali obrovské bohatství literatury a učili je schopnostem vedoucím k lepšímu porozumění a také k tomu, aby byli sami schopni kvalitního výběru příslušného titulu. Jedním z dalších cílů je také učení schopnosti umět číst s porozuměním a umět analyzovat text a mimo jiné také podporovat čtenářství návštěvami knihoven, či pořádáním burzy knih na naší škole.
Koordinátorka projektu	Mgr. Michal Škamrada
Cílová skupina	Žáci I. a II. stupně ZŠ Břeclav, Na Valtické 31 A, příspěvkové organizace
Možnosti literatury	Literatura: <ul style="list-style-type: none">• Je významným zdrojem informací• Probouzí v dětech fantazii a kreativitu• Rozšiřuje slovní zásobu• Poučí o gramatice daného jazyka• Vede k poznání spisovného jazyka• Rozšiřuje obzory• Pomáhá při obtížných životních situacích• Smysluplně vyplňuje volný čas dětí a dospělých• Zlepšuje vyjadřovací schopnosti
Časový harmonogram	Od školního roku 2010/2011 neomezeně

Činnosti vedoucí ke zlepšení čtenářské gramotnosti žáků (plán akcí a aktivit)

- Návštěvy v knihovně
- Práce s knihami během vyučování
- Besedy s autory knih
- Výstavy knih
- Knižní koutek
- Drobné třídní projekty a školní soutěže
- Dílny čtení
- Rozšíření činnosti školní knihovny
- Divadélko pro školy
- Poezie v trávě
- Tvůrčí psaní

Zpracovala: Mgr. Michal Škamrada

Základní škola Břeclav, Na Valtické 31 A,
příspěvková organizace

ŠKOLNÍ ENVIRONMENTÁLNÍ PLÁN

EKOABECEDA

Školní program EVVO Základní školy Břeclav, Na Valtické 31 A, příspěvkové organizace je zpracováván jako dlouhodobý dokument, do kterého jsou dále dle potřeb školy zpracovány krátkodobé akční cíle programu na nejbližší školní rok. Školní program EVVO je úzce provázán se školním vzdělávacím programem, zejména v rovině vzdělávacích cílů a výstupů, výchovných a vzdělávacích strategií, forem výuky, učebních osnov a evaluace.

VÝCHOZÍ DOKUMENTY PRO REALIZACI ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY

- Metodický pokyn MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty, č. j. 16745/2008-22,
- Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání v aktuálním znění,
- Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Škola přátelská – škola partnerská“ č. j. 257/16 ze dne 8. 8. 2016,
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání, ve znění pozdějších předpisů (školský zákon),
- Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí ve znění pozdějších předpisů.

VZDĚLÁVACÍ CÍL ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY

Environmentální výchova vede žáky k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí a zároveň k jejich aktivní účasti na ochraně a utváření životního prostředí. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových i prostorových. Environmentální výchova ovlivňuje životní styl a hodnotovou orientaci žáků v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace.

Environmentální výchova se uskutečňuje jak v rovině rozvíjení vědomostí, dovedností, schopností žáků, tak v rovině působení na formování jejich postojů a hodnot.

JAK ROZVÍJÍME VĚDOMOSTI, DOVEDNOSTI A SCHOPNOSTI ŽÁKŮ

- ❖ Rozvíjíme u žáků porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí.
- ❖ Vedeme děti k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování.
- ❖ Přispíváme k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa.
- ❖ Umožňujeme žákům pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí.
- ❖ Poskytujeme dětem znalosti, dovednosti a pěstujeme u nich návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí.
- ❖ Ukazujeme žákům modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích.
- ❖ Učíme děti komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska.
- ❖ Napomáháme rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni.
- ❖ Seznamujeme děti s principy udržitelnosti rozvoje společnosti.
- ❖ Učíme žáky hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů.

JAK PŮSOBÍME NA ŽÁKY V OBLASTI POSTOJŮ A HODNOT

- ❖ Přispíváme k vnímání života jako nejvyšší hodnoty.
- ❖ Vedeme žáky k citlivému přístupu k přírodě, k přírodnímu a kulturnímu dědictví.
- ❖ Podněcujeme u dětí aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí.
- ❖ Přispíváme k utváření zdravého životního stylu dětí a k vnímání estetických hodnot prostředí.
- ❖ Vedeme žáky k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí.

JAK VEDEME ŽÁKY K ROZVÍJENÍ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ V KONTEXTU VZÁJEMNÝCH VZTAHŮ MEZI ČLOVĚKEM A ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍM

K důležitým **kompetencím** patří zejména:

Kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální

- aktivně využívat kooperativní a komunikační dovednosti jako nástroje pro řešení problému životního prostředí,
- hledat různé varianty řešení problémů životního prostředí,
- schopnost kriticky posuzovat a vyhodnocovat informace související s životním prostředím.

Kompetence pracovní

- využívat praktické dovednosti pro chování a pobyt v přírodě i při zacházení s přírodou a uplatňovat je v každodenním životě,

Kompetence občanské

- znát z vlastní zkušenosti přírodní a kulturní hodnoty ve svém okolí, chápat příčiny a následky jejich poškozování,
- rozumět jedinečnosti našeho regionu a jeho potřebám,
- uvažovat v souvislostech, vnímat závislost rozvoje lidské společnosti na přírodě a na stavu životního prostředí,
- porozumět zákonitostem biosféry, ekonomické, sociální a ekologické provázanosti světa, problémům životního prostředí z globálního i lokálního hlediska a jejich příčinám,
- orientovat se ve vývoji vztahu člověka a přírody,
- poučit se z problémů životního prostředí od minulosti až po současnost a v tomto kontextu pak uvažovat o budoucnosti,
- odpovědně jednat vůči přírodě a prostředí v každodenním životě a aktivně a kvalifikovaně se účastnit ochrany životního prostředí včetně zapojení do souvisejících veřejných diskusí a rozhodovacích procesů o využívání krajiny,
- projevovat pokoru, úctu k životu ve všech jeho formách a k hodnotám, které neumí vytvořit člověk,
- vnímat a být schopen hodnotit různé postoje k postavení člověka v přírodě a k chování člověka vůči přírodě.

Kompetence digitální

- sdílet online zdroje, které podporují učení o životním prostředí, jako jsou interaktivní webové stránky, videa, infografiky a e-knihy.
- používat virtuální exkurze k tomu, aby žáci mohli prozkoumávat různé ekosystémy a místa na světě, aniž by opustili třídu.
- vytvářet online fóra nebo diskusní skupiny, kde žáci mohou sdílet své myšlenky a nápady týkající se životního prostředí a tím podporovat kritické myšlení.
- Používat vzdělávací hry a simulace k tomu, aby se žáci aktivněji zapojili do učení o životním prostředí.

EKOABECEDA

EKOABECEDA je dlouhodobý environmentální celoškolský projekt, do kterého se aktivně zapojují všichni žáci, vyučující i provozní zaměstnanci školy.

VÝUKA

Stěžejní témata environmentálního vzdělávání jsou v ŠVP integrována do výuky vybraných předmětů, zejména přírodovědy, přírodopisu, zeměpisu, chemie, jazyka českého a občanské výchovy (viz. tabulka).

TÉMA	2. roč.	4. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
Ekosystémy		Přd	Př, Z	Př	Z	Př, Z
Základní podmínky života			Př	Př	Ch	Př, Z, Ch
Lidské aktivity a problémy ŽP						Př, Z, Ch
Vztah člověka k prostředí	Čj	Pálava	Z, Ov, Čj	Z		Př, Z

SPOLUPRÁCE S VYBRANÝMI SUBJEKTY PODPORUJÍCÍMI OCHRANU PŘÍRODY

Při plnění Školního plánu EVVO a organizování environmentálních akcí spolupracuje škola dlouhodobě s vybranými subjekty podporujícími ochranu přírody, zejména:

MÚ Břeclav (Projekt Zdravé město), CVČ Duhovka, AVE Břeclav, Ekocentrum Mikulov, Celostátní projekt Recyklohraní, Ekokom, Ecobat, ZOO Hodonín, Ekocentrum Trkmanka Velké Pavlovice, Záchranná stanice v Rajhradě, SH ŠROT spol. s r. o., Muzeum ropy Hodonín, Občanské sdružení Lužánek...

EKOABECEDA – ŠKOLNÍ AKCE

DLOUHODOBÉ ENVIRONMENTÁLNÍ CÍLE ŠKOLY

- Zvýšení vzdělávání žáků o životním prostředí a udržitelnosti.
- Snížení spotřeby energií a vody ve škole.
- Omezení množství odpadu generovaného školou.
- Podpora používání ekologických dopravních prostředků, jako jsou kola nebo veřejná doprava.

Výuku na 1. a 2. stupni školy vhodně doplňují environmentálně zaměřené akce jednotlivých tříd, projekty, exkurze a besedy s odborníky v dané problematice.

Pravidelné akce lze zařadit do tří hlavních částí podle aktuálních možností tříd a nabídek spolupracujících subjektů.

<p>UZDRAVUJEME SVĚT A POMÁHÁME</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 72 hodin – dobrovolnické akce pro přírodu, lidi a místo, kde žijeme • Přírodní zahrada – budování školního pozemku, ekologické pěstování ovoce a zeleniny, stezka bosou nohou, hřbitov odpadků, ježčí a hmyzí domečky, krmítka pro ptáky... • Adopce – podpora adoptovaných zvířat v ZOO Hodonín • Den Země – 22. dubna – ekologické dny a soutěže • Bezmasé dny – pomáháme snížit ekologický otisk spojený s chovem zvířat
<p>RECYKLUJEME</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sběr plechovek od nápojů, baterií a mobilních telefonů • Recyklohraní – plnění úkolů v celostátním environmentálním programu • Třídění odpadu – plasty, papír, komunální odpad – sběrné boxy ve třídách a na chodbách • Recyklační soutěže a projekty – výtvarné dny, sběrové soutěže
<p>ŠETŘÍME</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Teplota – regulace teplot ve třídách pomocí termohlavic radiátorů, ekonomické vytápění a větrání • Světlo – ekonomické svícení ve třídách a na chodbách, účelné používání rolet a žaluzií • Voda – šetříme vodou – měření spotřeby vody, spořiče vody na WC • Pěšky do školy a cykloakce – směřujeme ke snižování uhlíkové stopy

Září 2023

Zpracovala Mgr. Marta Zajíčková